

EUROPOS PARLAMENTAS

2004

2009

Plenarinio posėdžio dokumentas

1.10.2008

B6-0526/2008

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas uždavus klausimą, į kurį atsakoma žodžiu B6-0467/2008

pagal Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 5 dalį

pateikė Michel Rocard, Véronique De Keyser ir Libor Rouček

PSE frakcijos vardu

dėl Arkties regiono valdymo

Europos Parlamento rezoliucija dėl Arkties regiono valdymo

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarptautinius poliarinius metus (2007 m. kovo mėn.–2009 kovo mėn.),
  - belaukdamas, kol šį rudenį Europos Komisija pateiks komunikatą dėl politikos Arkties klausimu,
  - atsižvelgdamas į 2007 m. spalio 10 d. paskelbtą Europos Komisijos komunikatą „Integruota jūrų politika Europos Sąjungai“ (paprastai vadinamą mėlynąja knyga),
  - atsižvelgdamas į 2008 m. kovo 14 d. paskelbtą Vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos ataskaitą „Klimato kaita ir tarptautinis saugumas“, skirtą Europos Vadovų Tarybai,
  - atsižvelgdamas į ankstesnes 2003, 2005 ir 2006 m. Europos Parlamento rezoliucijas dėl Šiaurės dimensijos,
  - atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (UNCLOS), kurios dar nėra ratifikavęs Jungtinių Amerikos Valstijų Senatas,
  - atsižvelgdamas į Arkties klimato poveikio vertinimo ataskaitos rezultatus,
  - atsižvelgdamas į aštuntosios Arkties regiono parlamentinės konferencijos, kuri vyko 2008 m. rugpjūčio 12, 13 ir 14 d. Ferbankse, Aliaskoje, darbus,
  - atsižvelgdamas į 2008 m. gegužės mėn. A5 šalių (Danijos, Kanados, Norvegijos, Rusijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų) patvirtintą Ilulisato deklaraciją,
  - atsižvelgdamas į Pirmininko išvadas, pateiktas 2008 m. rugsėjo 9 ir 10 d. Iluliate (Grenlandija) Šiaurės ministrų tarybos surengtoje konferencijoje „Arktis – mūsų visų bendras rūpestis“, kurioje visapusiškai dalyvavo Europos Komisija,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 5 dalį,
- A. kadangi didėja Arkties regiono geopolitinė ir strateginė svarba, pasireiškianti tuo, kad 2007 m. rugpjūčio mėn. jūros dugne netoli Šiaurės ašigalio buvo įsmeigta Rusijos vėliava,
- B. kadangi į neseniai vykusią Arkties regiono parlamentinę konferenciją susirinko išrinkti Europos Parlamento, Kanados, Danijos, Grenlandijos, Islandijos, Suomijos, Norvegijos, Švedijos, Rusijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų atstovai, turėdami tikslą aptarti su jūros saugumu, sveikata, aplinkos apsauga ir tvariu vystymusi susijusius klausimus,
- C. kadangi Arkties regionas vis dar nėra valdomas jokiais daugiašalėmis normomis ar taisyklėmis, nes niekas nesitikėjo, kad jis taps jūrų laivybos keliu arba prekybos zona,

- D. kadangi per kelerius pastaruosius metus jūrų eismas Arkties vandenyse gerokai išaugo, nes padidėjo dėmesys, viena vertus, atviroje jūroje esančioms gręžinių platformoms ir, kita vertus, vis dažnesniam prekybos ar kruizinių laivų plaukimui Šiaurės vakarų jūrų keliu,
- E. kadangi Arkties regione galėtų būti apie 20 proc. pasaulio dujų ir naftos atsargų, kurios dar nesurastos,
- F. kadangi tarp Europos Sąjungos valstybių narių yra trys valstybės, priklausančios Arkties regionui, ir kadangi tarp kaimynių, su kuriomis ES glaudžiai susijusi, dalyvaujančių pagal EEE susitarimą vidaus rinkoje, yra dar dvi Arkties regiono šalys, o tai reiškia, kad Europos Sąjunga, jos valstybės narės ir asocijuotosios šalys sudaro daugiau kaip pusę į Arkties tarybą įeinančių šalių,
- G. kadangi konferencijoje ši taryba jau buvo susirūpinusi klimato kaita šiame regione, jo poveikiu vietos gyventojams ir pakeitimais, kuriuos reikėtų numatyti,
- H. kadangi pasaulinis klimato atšilimas Arkties regione yra gerokai didesnis nei likusioje pasaulio dalyje, t. y. praėjusiam šimtmetyje šiame regione + 2 ° atšilimas palyginti su 0,6 ° vidurkiu kitur,
- I. kadangi klimato sąlygos Arkties regione pasikeitė taip, kad, pvz., inuitai greitai nebegalės tradiciškai medžioti, nes ledas pernelyg plonas, kad galėtų išlaikyti jų roges, o laukiniams gyvūnams, tokiems kaip poliariniai lokiai, jūrų vėpliai ir lapės, kyla grėsmė išnykti,
1. yra rimtai susirūpinęs klimato kaitos poveikiu šio regiono vietiniams gyventojams aplinkos aspektu (tirpsta ledo sluoksnis, nyksta amžinasis įšalas, kyla jūros lygis, vyksta potvyniai) ir biologinės įvairovės aspektu (tirpstant ledo sluoksniui kyla grėsmė poliarinių lokių mitybos sistemai) ir pabrėžia, kad priimant bet kokią tarptautinį sprendimą dėl šių problemų būtina atsižvelgti į visus Arkties regiono gyventojus ir tautas;
  2. džiaugiasi 2008 m. rugpjūčio 14 d. Ferbankse vykusios Arkties regiono parlamentinės konferencijos priimta išvadų ataskaita;
  3. džiaugiasi, kad Tolimoji šiaurė įtraukta į Europos Sąjungos Šiaurės dimensijos politiką, tačiau įsitikinęs, kad reikia dar labiau informuoti žmones apie tai, koks svarbus Arkties regionas pasaulyje, ir ragina plėtoti atskirą ES politiką Arkties klausimu;
  4. pabrėžia, koks svarbus Arkties regionas pasaulio klimatui, ir tikisi, kad dabartinė parama moksliniams tyrimams šiame regione bus skiriama ir pasibaigus Tarptautiniams poliariniams metams;
  5. su didžiu susidomėjimu laukia būsimo Komisijos komunikato dėl politikos Arkties klausimu ir tikisi, kad jame bus įtvirtinti reikšmingos Europos Sąjungai politikos Arkties klausimu pagrindai; ragina Komisiją savo komunikate aptarti bent šias problemas:
    - a. klimato kaitos padėtį šiame regione ir priemones, kurių reikia imtis siekiant į tai reaguoti,
    - b. politines galimybes, kurias įgyvendinant būtų gerbiami vietos gyventojai ir jų

- gyvenimo būdas,
  - c. būtinybę bendradarbiauti su mūsų Arkties kaimynais tarpvalstybiniais klausimais, ypač su jūrų saugumu susijusiais klausimais,
  - d. ištyrimą galimybių sukurti tarpvalstybinį politinį organą, neoficialų arba įtvirtintą teisės aktuose, kuris galėtų būti naudingas šio regiono aplinkos apsaugai ir tvariam vystymuisi arba tarpininkauti vykstant politinei konfrontacijai dėl Tolimosios šiaurės išteklių ir jūrų laivybos kelių,
  - e. riziką, susijusią su galimu Arkties panaudojimu strateginiais ar kariniais tikslais, ir būtinybę Arkties vandenyną paversti demilitarizuota ir nebranduoline zona;
6. ragina Europos Komisiją į savo darbotvarkę įtraukti energetikos ir saugumo politiką Arkties regione ir pasiūlyti būtino bendro Europos Sąjungos ir Arkties šalių darbo temas ir procedūras klimato kaitos, tvaraus vystymosi ir jūrų saugumo srityse;
  7. mano, kad jūrų eismas šiame regione (prekybos, turizmo tikslais ir susijęs su atviroje jūroje esančiomis grėžinių platformomis) turėtų būti reguliuojamas bent jau nustatant minimalias tarptautines normas (normų, pagal kurias reglamentuojami kiti tarptautiniai vandenys, pavyzdžiu), ir ragina Komisiją, kai bus įmanoma, parengti ir paremti atitinkamus Tarptautinės jūrų organizacijos (TJO) reglamentų pakeitimus;
  8. pabrėžia išorinius energetikos politikos aspektus ir Arkties regiono vaidmenį formuojant Europos energetikos politiką, kaip 2007 m. kovo mėn. siūlė Europos Vadovų Taryba;
  9. remia Arkties tarybos siekį išsaugoti Arkties regioną kaip mažos įtampos regioną ir pradėti tarptautinį bendradarbiavimą mokslinių tyrimų srityje;
  10. ragina Europos Komisiją atlikti aktyvų vaidmenį Arkties regione, t. y. tapti Arkties tarybos stebėtoja ir įsteigti Arkties regionui skirtą biurą;
  11. be to, labai ragina Komisiją pasiruošti pradėti tarptautines derybas dėl Tarptautinės Arkties regiono apsaugos sutarties parengimo ir priėmimo, kadangi jau yra sudaryta Antarkties sutartis (1993 m. Madrido sutartis);
  12. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms, Norvegijai, Islandijai, Rusijai, Kanadai, Jungtinėms Amerikos Valstijoms ir regioninio bendradarbiavimo dalyviams.